

Να συνεχίσουμε τις καταλήψεις...

Το φοιτητικό κίνημα του Ιουνίου ενάντια στο νέο νόμο-πλαίσιο που επιχειρήσε να περάσει η κυβέρνηση κατόρθωσε μόνο να «παγώσει» την ψήφιση του - να τη μεταθέσει δηλαδή στο χρόνο. Από τη μια πλευρά, το κέρδος αυτό είναι πολύ μικρό αν αναλογιστεί κανείς τη μαζικότητα του κινήματος και από την άλλη δείχνει ότι δεν αρκεί η μαζικότητα για να επιτύχει πραγματικές νίκες ένα κίνημα. Η τόσο κάθετη και αποφασιστική εναντίωση στο νέο νόμο εξέφρασε την άρνηση του νεανικού προλεταριάτου στις νεοφιλελεύθερες ιδεοληψίες και στρατηγικές. Οι φοιτητές με τις καταλήψεις τους, εν μέσω εξεταστικής, βροντοφώναξαν: Δε φταίμε εμείς που δεν καλύπτονται οι κοινωνικές ανάγκες, δε θα πληρώσουμε εμείς, δε θα τρέχουμε εμείς. Η μονότονη παπαγαλία, όμως, των αιτημάτων της απολιθωμένης κρατικιστικής αριστεράς και η έλλειψη φαντασίας στις δραστηριότητες του κινήματος έδειχναν ποια ήταν τα όρια του. Το γεγονός ότι το κίνημα σταμάτησε ξαφνικά, χάρη στην «αριστερά της εξεταστικής» αλλά και στην αδυναμία των φοιτητών να την ξεπεράσουν, δίνει την ευκαιρία στην υπουργό παιδείας να δηλώνει: «Η κυβέρνηση δεν πρόκειται να αλλάξει τη γραμμή των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων ΠΟΤΕ, όσο είναι κυβέρνηση».

Είναι σαφές ότι βρισκόμαστε σε ένα αποφασιστικό σημείο. Η κυβέρνηση ήταν αναγκασμένη να κηρύξει ολοκληρωτικό πόλεμο ενάντια στους φοιτητές και τις φοιτήτριες που με τις κινητοποιήσεις τους έχουν αντισταθεί στις επιχειρούμενες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις των τελευταίων ετών και έχουν καθυστερήσει σημαντικά την εφαρμογή της νεοφιλελεύθερης πολιτικής στα πανεπιστήμια. Η απάντηση του κράτους στις κινητοποιήσεις (καταστολή και πολιτικός ελιγμός) δείχνουν τον τρόπο που προκάλεσε αυτό το κίνημα και τις δυνατότητες του. Εκείνο που τρώμαξε την κυβέρνηση δεν ήταν η επιχειρηματολογία υπέρ της «κρατικά επιχορηγούμενης παιδείας», αλλά η δύναμη των φοιτητών να μπλοκάρουν τις κινήσεις της. Οι κινητοποιήσεις απέδειξαν ότι μπάζει νερά το νεοφιλελεύθερο όνειρο της ατομικής ευτυχίας. Το θέμα είναι αν θα βουλιάζει ή θα επιδιορθωθεί και θα συνεχίσει να κυριαρχεί.

...και μάλιστα αμέσως!

Η επιχειρούμενη από το κεφάλαιο νεοφιλελεύθερη μεταρρύθμιση...

Το βασικότερο στοιχείο των επιχειρούμενων μεταρρυθμίσεων των τελευταίων ετών είναι η τυπική/θεσμική κατοχύρωση της «επιχειρηματοποίησης» του (δημόσιου) πανεπιστημίου, δηλαδή της λειτουργίας του συνόλου της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με επιχειρηματικά/ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια. Τα πανεπιστήμια, σύμφωνα με αυτή τη στρατηγική του κεφαλαίου, πρέπει να λειτουργούν και αυτά ως επιχειρήσεις με management, μετρήσιμο προϊόν, συμπίεση κόστους, αύξηση της παραγωγικότητας και πειθάρχηση των εργαζόμενων (είτε αυτοί είναι φοιτητές είτε καθηγητές που δεν έχουν επιχειρηματικές δραστηριότητες). Η ποσοτικοποίηση του προϊόντος της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης προωθείται μέσω του συστήματος των «πιστωτικών μονάδων» και η προσπάθεια να καταστεί ακόμη πιο ευέλικτο το σύγχρονο εργατικό δυναμικό υλοποιείται με την ίδρυση και λειτουργία των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ). Η στρατηγική αυτή στοχεύει στη μετακύλιση του κόστους εκπαίδευσης/κατάρτισης από το κράτος ή/και τις επιχειρήσεις στους εργαζόμενους/φοιτητές. Συγκεκριμένα, προωθείται η κατάργηση των δωρεάν συγγραμμάτων και η καθολικοποίηση της επιβολής διδάκτρων στα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών (προς το παρόν). Η μετάθεση αυτή του κόστους στις πλάτες των φοιτητών διευρύνεται μέσω του συστήματος «ανταποδοτικών υποτροφιών» για τους οικονομικά αδύναμους φοιτητές. Σύμφωνα με τις προτάσεις της «επιτροπής σοφών», οι οικονομικά αδύναμοι φοιτητές θα λαμβάνουν κάποια (πενιχρή) οικονομική ενίσχυση σε αντάλλαγμα κανονικής πενθήμερης, οκτάωρης εργασίας στο εκάστοτε ίδρυμα. Η δημιουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων θα συμβάλλει προς την κατεύθυνση αυτή, καθώς η δημιουργία πανεπιστημιακής «αγοράς» θα επιβάλλει τους κανόνες της: αύξηση της παραγωγικότητας με όσο το δυνατόν σφικτότερους προϋπολογισμούς, «ανταγωνιστικότητα» κλπ. Η δε διάσπαση των πτυχίων και η παροχή συγκεκριμένων «δεξιοτήτων» θα προωθήσει ανάμεσα στους φοιτητές την εντατικοποίηση, την εξατομίκευση και, σε τελική ανάλυση, τον ανταγωνισμό.

Να σημειώσουμε εδώ ότι η μεταρρύθμιση δεν περιορίζεται μόνο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά αφορά και τη δευτεροβάθμια. Αυτό που προωθείται είναι η αναδιάρθρωση της εκπαίδευσης συνολικά και όχι μονάχα των πανεπιστημίων. Μερικές από τις προτεινόμενες αλλαγές που περιέχονται στο πόρισμα που έχει ήδη καταθέσει το ΕΣΥΠ αφορούν την αποδέσμευση των σχολείων από την κρατική χρηματοδότηση («οικονομική αυτονομία») και τη μετακύλιση του κόστους στα ίδια, «εικονικές» εξετάσεις σε Α' λυκείου, επαναφορά του συνυπολογισμού του βαθμού Β' Λυκείου για την είσοδο σε ΑΕΙ-ΤΕΙ, αύξηση ελέγχου των μαθητών με θεσμοθέτηση «φακέλου» για κάθε έναν αλλά και αξιολόγηση των εκπαιδευτικών μέσω σχολικών συμβούλων, επιθεωρητών και «καθιέρωσης διαδικασιών αυτοελέγχου», συνεχής επιμόρφωση μέσω ίδρυσης «Ακαδημιών Επιμόρφωσης», που στόχος τους είναι το «ξεκαθάρισμα» των εκπαιδευτικών πριν ακόμη τις εξετάσεις του ΑΣΕΠ.

...και η δική μας στάση

Όλα αυτά, τουλάχιστον σε ότι αφορά το πανεπιστήμιο, καθυστερούν επικίνδυνα (για το κεφάλαιο είναι ο κίνδυνος) χάρη στο φοιτητικό κίνημα. Η κυβέρνηση εξαναγκάστηκε, αφού είδε ότι η καταστολή ενδυνάμωσε τελικά το κίνημα, να επιστρέψει στην καραμέλα του διαλόγου. Μπορούν όμως οι φοιτητές που συμμετείχαν στο κίνημα να μπου σε διάλογο με το κεφάλαιο και το κράτος του; Μπορούν να μπου σε διάλογο με τους φοιτητές που κοιτάνε την πάρτη τους μόνο και σαμποτάρουν τις κινητοποιήσεις; Ποια είναι η κοινότητα μεταξύ των αγωνιζόμενων φοιτητών και εκπαιδευτικών με τους γραφειοκράτες και τους πολιτικούς του κεφαλαίου; Κάθε πρόταση για διάλογο αποτελεί προσπάθεια του κεφαλαίου αφενός να διαιρέσει τους αγωνιζόμενους σε όλο και επίσημους εκπροσώπους και αφετέρου να φιλτράρει και να ενσωματώσει στη στρατηγική του τις πιο δημιουργικές σκέψεις του προλεταριάτου. Ας μη βοηθήσουμε το κεφάλαιο να ξεπεράσει την κρίση του αυτή τη φορά.

Μόνο με την κοινότητα στον αγώνα (που ξεπερνάει τη φοιτητική κοινότητα) μπορούμε να ξεπεράσουμε τη δημοκρατία τους και να παλέψουμε για τις δικές μας ανάγκες. Από τη στιγμή που η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση εκτός από εμάς αφορά τους μαθητές και τους καθηγητές της δευτεροβάθμιας, ας επιχειρήσουμε για αρχή να ενωθούμε μαζί τους στη βάση των κοινών μας συμφερόντων. Η κοινότητα αγώνα θα πρέπει να αγκαλιάσει και αυτούς. Αυτή η κοινότητα μαθητών-φοιτητών ήταν η βάση για να παρθεί πίσω το CPE στη Γαλλία. Για να πειστούμε ότι πρέπει να απέχουμε από κάθε διάλογο αρκεί να θυμηθούμε τι συνέβη με τα υπόλοιπα κομμάτια της τάξης μας που μπήκαν, μέσω των εκπροσώπων τους, σ' αυτή τη διαδικασία. Αρκεί να θυμηθούμε την αποτυχία του μαζικού και με μεγάλη διάρκεια αγώνα των τραπεζικών υπαλλήλων τον Ιούνιο του 2005 και την αποτυχία των κινητοποιήσεων των απολυμένων εργατών της ΒΦΛ. Αρκεί επίσης να θυμηθούμε την επιτυχία των κινητοποιήσεων του 1990-91 στα σχολεία και των εργατών της ΕΑΣ το 1993, δυο περιπτώσεις στις οποίες οι προλετάριοι ξεπέρασαν την ηγεσία τους, απέρριψαν το διάλογο και προσπάθησαν να μπλοκάρουν όσο περισσότερο μπορούσαν την οικονομία. Γι' αυτούς τους λόγους δεν πρέπει να αφήσουμε κανέναν από τις πολιτικές παρατάξεις ή το συντονιστικό των καταλήψεων να συνδιαλλαγεί με την κυβέρνηση. Η πάλη ανήκει σε εκείνους που παλεύουν, όχι σε αυτούς που θέλουν να την ελέγξουν.

Τα αιτήματα μας δεν μπορούν να παραμένουν εγκλωβισμένα για πάντα στο πλαίσιο του κεφαλαίου. Όταν μια σύγκρουση είναι τόσο κεντρική όσο αυτή δεν υπάρχει πιθανότητα επιτυχίας με τα γνωστά παρωχημένα σοσιαλδημοκρατικά αιτήματα. Δε μπορεί να συνεχίζουμε να ζητάμε να δώσει το κράτος «λεφτά για την παιδεία» αντί για εξοπλισμούς, δηλαδή να δώσει λεφτά από το ένα χέρι του στο άλλο. Δεν μπορεί το κίνημα να παίξει το ρόλο του κρατικού συμβούλου. Δεν μπορεί να αμυνόμαστε συνεχώς για ένα δημόσιο πανεπιστήμιο που γίνεται όλο και περισσότερο επιχείρηση. Δε μπορεί οι φοιτητές να αποδέχονται να πληρώνουν οι ίδιοι με τις ευκαιριακές σκληρές δουλειές που αναγκάζονται να κάνουν ή να πληρώνουν οι γονείς τους με ένα σημαντικό κομμάτι του μισθού τους την αναπαραγωγή της εργατικής τους δύναμης. Είναι ανάγκη να καταληφθούν ξανά και άμεσα οι σχολές. Είναι ανάγκη να διευρύνουμε πρωτοβουλίες συνάντησης φοιτητών με εργαζομένους, σαν κι αυτή που πήραν οι φοιτητές της Ιατρικής του ΑΠΘ και που οδήγησε σε κοινή διαδήλωση φοιτητών-γιατρών-νοσοκόμων. Είναι ανάγκη να κυκλοφορήσουμε τους κοινωνικούς αγώνες. Είναι ανάγκη να θέσουμε σε αμφισβήτηση το ίδιο το πανεπιστήμιο, ο ρόλος του οποίου είναι να διαιρεί την ανθρώπινη δραστηριότητα σε πνευματική και χειρωνακτική και συνεπώς να διαιρεί τους εργαζόμενους τελικά μεταξύ τους.

Είναι ανάγκη να επιτεθούμε και να ζητήσουμε:

- Άμεση απόσυρση ολόκληρου του νομικού πλαισίου για την εκπαίδευση.
- Δωρεάν συγγράμματα και για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.
- Κατάργηση των διδάκτρων παντού.
- Κοινωνικό μισθό για κάθε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό φοιτητή, για κάθε άνεργο και άνεργη, για κάθε νοικοκυρά.
- Κατάργηση των εισαγωγικών και προαγωγικών εξετάσεων και κάθε μορφής αξιολόγησης.

Ομάδα ενάντια στην εργασία (μισθωτή και άμισθη)

